

Закон о порезу на промет

(«Службени гласник РС», бр.22/2001, 73/2001, 80/2002, 70/2003 и 84/2004)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Порезом на промет опорезује се промет производа и промет услуга.

II. ЕЛЕМЕНТИ ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ

A. Порез на промет производа

Предмет пореза

Члан 2.

Порезом на промет производа опорезује се промет производа који служи крајњој потрошњи, уколико овим законом није друкчије одређено.

Прометом производа који служи крајњој потрошњи сматра се продаја производа, као и:

- 1) увоз производа;
- 2) давање производа без накнаде (поклон, уступање и сл.);
- 3) размена производа;
- 4) исказивање мањка производа који се не може правдати вишом силом или на други допуштен начин (у даљем тексту: мањак);
- 5) исказивање расхода (кало, растур, квар и лом - у даљем тексту: расход) изнад количине утврђене прописом који доноси Влада Републике Србије;
- 6) коришћење производа сопствене производње за крајњу потрошњу обвезника или његових запослених, укључујући трошење тих производа за репрезентацију и пропаганду;
- 7) набавка производа од стране примаоца лизинга у послу финансијског лизинга.

Изузимања од пореза

Члан 3.

Не сматра се прометом производа који служи крајњој потрошњи:

- 1) продаја производа лицу које је регистровано и обавља промет производа, а те производе набавља ради даље продаје;
- 2) продаја производа лицу које је регистровано и обавља угоститељску делатност, а те производе набавља као репродукциони материјал, односно ради даље продаје;
- 3) продаја производа који имају карактер репродукционог материјала лицу које је регистровано и обавља производну делатност;
- 4) увоз производа који имају карактер репродукционог материјала и увоз производа ради даље продаје;
- 5) набавка, односно увоз производа ради давања у финансијски лизинг.

Одредба става 1. овог члана не односи се на продају моторног бензина, дизел-горива, лож-уља, дуванских прерађевина, алкохолних пића и кафе-сирове, пржене, мленене и екстракта кафе (у даљем тексту: кафа).

Услови за изузимање

Члан 4.

Продаја производа, односно увоз за сврхе из члана 3. овог закона без плаћања пореза на промет, може се вршити под условима:

1) да се производи продају са стоваришта, магацина, складишта и сл. (промет на велико), уз обавезно издавање фактуре;

2) да је купац пре преузимања производа, односно испостављања фактуре дао продавцу писмену изјаву да ће производе користити искључиво за сврхе из члана 3. овог закона;

3) да је у фактури о продаји производа продавац унео клаузулу да су производи продати без обрачунавања пореза на промет производа на основу купчеве писмене изјаве;

4) да је плаћање извршено безготовински.

Продаја производа за сврхе из члана 3. овог закона не може се вршити из продавница и других пословних јединица које врше промет на мало.

Услови из става 1. тач. 1) до 3) овог члана не односе се на производе које физичко лице у оквиру располагања својом имовином, од случаја до случаја, продаје правном лицу или предузетнику, као ни на откуп шумских плодова и секундарних сировина.

Члан 5.

Купац има право на ослобођење из члана 3. овог закона ако је претходно пријавио надлежном пореском органу да ће вршити набавку производа као репродукционог материјала.

Писмена изјава из члана 4. став 1. тачка 2) овог закона мора садржати регистарски број пријаве купца код надлежног пореског органа, редни број изјаве, датум издавања, потпис овлашћених лица и оверу.

Купац је дужан да води књигу датих изјава по редним бројевима.

Влада Републике Србије уређује облик, садржину и начин издавања и коришћења изјаве из става 2. овог члана.

Производне делатности

Члан 6.

Производном делатношћу, у смислу овог закона, сматра се делатност из Закона о класификацији делатности и о регистру јединица разврставања ("Службени лист СРЈ", бр. 31/96, 34/96 и 12/98): пољопривреда, лов и шумарство, рибарство, вађење руде и камена, прерађивачка индустрија, производња и снабдевање електричном енергијом, гасом и водом, грађевинарство, хотели и ресторани, саобраћај и везе, кинематографска и видео продукција.

Репродукциони материјал

Члан 7.

Репродукционим материјалом, у смислу члана 3. овог закона, сматра се:

1) материјал, сировине, полупроизводи и делови који се прерадом, дорадом, уграђивањем, наношењем или на други начин троше у процесу производње;

2) материјал за изградњу нових, односно за доградњу и надзиђивање постојећих грађевинских објеката, а на основу одобрења за градњу од стране надлежног органа - ако је прописом који регулише изградњу објеката предвиђено издавање одобрења за градњу;

3) материјал за конзерваторско-рестаураторске радове, реконструкцију и ревитализацију грађевинских објеката који су проглашени културним добрима;

4) погонска енергија и огревни материјал, осим деривата нафте, с изузетком мазута;

5) амбалажа и други материјал за паковање;

6) прехранбени и други производи који служе као сировине за спремање хране и пића у угоститељству;

7) деривати нафте и етил-алкохол (етанол) који се, као основни материјал, користе у процесу производње других производа.

Канцеларијски материјал се, у смислу става 1. овог члана, не сматра репродукционим материјалом.

Порески обвезник

Члан 8.

Обвезник пореза на промет производа је правно или физичко лице које:

1) изврши продају производа намењених крајњој потрошњи;

2) увози производ за сопствену крајњу потрошњу;

3) на начин из члана 2. став 2. тач. 2) до б) овог закона изврши промет производа (давање производа без накнаде, размена производа, мањак производа, расход и коришћење производа сопствене производње);

4) купи ново моторно возило, односно нови пловни објекат који подлежу обавези годишње регистрације;

5) производе набављене уз пореско изузимање употреби у сврхе за које оно није предвиђено.

Обвезник пореза на промет производа у промету деривата нафте - моторног бензина, дизел-горива и лож-уља је увозник, односно произвођач тих деривата нафте.

Обвезник пореза на промет производа у промету дуванских прерађевина, алкохолних пића и кафе је сваки учесник у промету (произвођач, увозник, продавац на велико, продавац на мало и др.).

Ако физичко лице изврши промет производа правном лицу или предузетнику, порески обвезник пореза на промет производа је правно лице или предузетник, осим у случају из члана 4. став 3. овог закона.

Обвезник пореза на промет производа при давању производа у финансијски лизинг је давалац лизинга.

Изузетно од става 5. овог члана, обвезник пореза на промет производа при давању нових моторних возила и пловних објеката који подлежу обавези годишње регистрације је прималац лизинга.

Пореска основица

Члан 9.

Основица пореза на промет производа који служе крајњој потрошњи је:

- 1) продајна цена производа;
- 2) вредност увезеног производа утврђена по царинским прописима, увећана за износ царине и других увозних дажбина које се плаћају при увозу;
- 3) цена која би се постигла продајом производа - за производе који се дају без накнаде, за производе који се размењују за други производ и за потрошњу производа сопствене производње;
- 3а) тржишна вредност производа која је предмет финансијског лизинга;
- 4) вредност исказаног мањка;
- 5) вредност исказаног расхода.

У основицу пореза на промет производа за које се плаћа акциза урачунава се акциза.

Продајном ценом сматра се укупна бруто накнада коју купац плаћа продавцу за купљене производе, у коју се урачунавају и сви споредни трошкови које је продавац зарачунао купцу, а у коју није укључен порез на промет производа.

Накнадно одобрени попусти у цени производа не могу се одбити од пореске основице.

У пореску основицу пореза на промет производа не урачунавају се транспортни и други трошкови, који нису садржани у продајној цени производа него су настали по налогу и за рачун купца за превоз или испоруку купљених производа, ако је за њих издата посебна фактура.

Ако се један производ размењује за други, сматра се да су извршене две продаје производа, а пореска основица се утврђује за сваку продају посебно.

Пореска основица пореза на промет производа који се продају јавним надметањем (лицитација) јесте цена постигнута на лицитацији.

Пореска стопа

Члан 10.

Стопа пореза на промет производа износи 20%.

Пореска ослобођења

Члан 11.

Порез на промет производа не плаћа се на:

- 1) извоз производа;
- 2) производе који се увозе, а за које је према одредбама чл. 22-25. Царинског закона предвиђено ослобођење од плаћања царине;
- 3) све врсте хлеба и млека, јестивог уља од сунцокрета, кукуруза, уљане репице, соје и маслине, јестиву маст животињског и биљног порекла и шећера;
- 4) ђубриво, средства за заштиту биља, семе за репродукцију, садни материјал и комплетне крмне смеше за исхрану стоке;
- 5) производе које под условима реципроцитета, набављају дипломатска и конзуларна представништва и страно дипломатско особље и конзуларни функционери, на основу посебних потврда савезног органа надлежног за иностране послове, као и у случајевима предвиђеним међународним уговором;

- 6) важеће таксене и поштанске марке и хартије од вредности;
 - 7) производе који се као хуманитарна помоћ увозе преко или посредством међународне, односно домаће хуманитарне организације, као и на производе који се набављају у земљи из новчаних средстава добијених као хуманитарна помоћ преко или посредством међународне хуманитарне организације;
 - 7а) производе које као хуманитарну помоћ у земљи, без накнаде, добија Црвени крст и друге домаће хуманитарне организације, односно комесаријат за избеглице;
 - 7б) дневну и повремену штампу;
 - 8) монографске и серијске публикације;
 - 9) предмете које музеји откупљују као музејске вредности, као и на злато, накит и друге предмете од племенитих метала које откупљује Народна банка Југославије;
 - 10) средства наоружања и опреме коју Војска Југославије и органи унутрашњих послова набављају, под условима из члана 4. овог закона, за сопствене потребе;
 - 11) производе добијене по основу замене у гарантном року;
 - 12) промет употребљаваних производа који се врши непосредно између домаћих физичких лица;
 - 13) промет употребљаваних моторних возила и пловних објеката који подлежу обавези годишње регистрације када се промет врши између правних лица, између правних и физичких лица и између физичких лица;
 - 14) пољопривредне производе и производе шумарства које продаје физичко лице - пољопривредни произвођач;
 - 15) опрему, у складу са прописима о амортизацији, и резервне делове за ту опрему (осим путничких аутомобила, намештаја, тепиха, уметничких дела ликовне и примењене уметности и других украсних предмета за опремање административних просторија, електричних апарата за домаћинство, телевизијских и радио пријемника и апарата за снимање и репродукцију звука или слике), коју правна лица и предузетници набављају под условима из члана 4. овог закона за вршење делатности;
 - 16) пољопривредну механизацију, уређаје и другу опрему и делове пољопривредне механизације који служе за обраду земљишта;
 - 17) млазно гориво (ГМ-1) које се користи за погон авиона на међународним линијама (редовним и чартер);
 - 18) производе набављене по основу уговора о донацији који Савезна Република Југославија, односно република - чланица закључује са међународном финансијском организацијом, као и по основу уговора који са међународном финансијском организацијом закључује трећа страна, у којем се Савезна Република Југославија, односно република - чланица појављује као гарант, а тим уговором није предвиђено да се од одбијених средстава плаћају и трошкови пореза;
 - 19) уџбенике и наставна средства;
 - 20) рачунаре, рачунарску опрему и софтвер;
 - 21) природни гас који се испоручује индивидуалним потрошачима преко гасне дистрибутивне мреже.
- Право на ослобођење из става 1. тач. 7) и 7а) овог члана остварује се на основу решења надлежног пореског органа.
- Ако је продајна цена производа из става 1. тачка 10) овог члана већа од цене производа који се замењује, порез на промет се плаћа на разлику у цени.

Опрема за вршење делатности, изузетно од става 1. тачка 13) овог члана, јесу специјални путнички аутомобили са уграђеним уређајима за болеснике, специјални путнички аутомобили за обуку возача са уграђеним дуплим командама, путнички аутомобили за такси и rent a car, који су посебно означени, као и телевизијски и радио пријемници и апарати за снимање и репродукцију звука и слике, када их набављају правна лица из области телекомуникација, кинематографије и видео производње.

Ослобођење из става 1. тачка 15) овог члана односи се и на опрему која се набавља по основу уговора о финансијском лизингу.

У случају престанка обављања такси или rent a car делатности, као и у случају продаје или отуђења на други начин путничког аутомобила прибављеног за обављање тих делатности пре истека рока од пет година од дана набавке, порески обвезник је дужан да то пријави надлежном пореском органу у року од пет дана од дана продаје, односно отуђења на други начин и да плати порез на промет који би био дужан да плати да није користио пореско ослобођење, као и камату по стопи из члана 30. овог закона од дана набавке до дана пријављивања.

Влада Републике Србије ближе уређује шта се у смислу овог закона сматра пољопривредном механизацијом, уређајима и деловима пољопривредне механизације који служе за обраду земљишта и средствима наоружања и опреме коју војска Југославије и органи унутрашњих послова набављају под условима из члана 4. овог закона за сопствене потребе.

Пореско ослобођење из става 1. тачка 17) овог члана остварује се под условом да се испорука горива врши преко посебног места - бункера и под условом да је извршено извозно царинење горива и издата извозна царинска декларација.

Монографска публикација, у смислу овог закона, јесте публикација у текстуалној или илустративној форми на штампаном или електронском медију, у једном или више делова, чије је издавање унапред утврђено и ограничено, а која има CIP запис (Cataloguing In publication), укључујући међународни књижни број ISBN (International Standard Book Number) као његов саставни део.

Серијском публикацијом, у смислу овог закона, сматра се часопис, билтен, годишњак, зборник радова и слична грађа, која се објављује сукцесивно, у одређеним временским интервалима, на штампаном или електронском медију са нумеричким и хронолошким ознакама чије издавање може да траје неограничено, а које имају CIP запис (Cataloguing In publication), укључујући међународни књижни број ISSN (International Standard Serial Number) као његов саставни део и који је одштампан на сваком броју публикације.

Ближе прописе о томе шта се, у смислу овог закона, сматра уџбеником, наставним средством, рачунаром, рачунарском опремом и софтвером од интереса за просвету, науку, уметност и културу, доноси министар надлежан за послове просвете, науке, уметности и културе, по прибављеном мишљењу министра надлежног за послове финансија и економије.

Б. Порез на промет услуга

Предмет пореза

Члан 12.

Порез на промет услуга плаћа се на промет услуга које се обављају уз накнаду.

Услугама из става 1. овог члана сматрају се сви послови и радње које нису промет производа.

Услугама из става 1. овог члана сматрају се нарочито:

- 1) спољнотрговинске услуге;
- 2) услуге промета производа на велико;
- 3) израда производа од материјала купца;
- 4) занатске и личне услуге, грађевинске и друге оправке, одржавање, сервисирање производа;
- 5) превоз робе и путника;
- 6) цевоводни и други транспорт, претовар, утовар, истовар, шпедиција и др.;
- 7) давање у закуп покретних ствари, пословног и другог простора;
- 8) угоститељске и туристичке услуге;
- 9) банкарске и друге услуге, услуге платног промета, берзанске услуге и услуге осигурања и реосигурања имовине и лица;
- 10) поштанско-телеграфско-телефонске услуге;
- 11) заступничке, посредничке, агенцијске, комисионе и консигнационе услуге;
- 12) адвокатске, консултантске или друге професионалне услуге;
- 13) пројектантске, геолошке и геодетске услуге и услуге инжењеринга;
- 14) емитовање тона и слике;
- 15) рекламе;
- 16) приређивање игара на срећу;
- 17) организовање приредби, естрада, спортских и других такмичења и рекреација;
- 18) остале услуге утврђене Класификацијом делатности.

Услугама промета производа на велико из става 3. тачка 2) овог члана сматра се продаја производа у непромењеном стању са стоваришта (магацина, складишта и сл.) или транзитно правном лицу или предузетнику, у сврхе даље продаје или репродукције, осим продаје на велико сопствено израђених производа и продаје производа из члана 3. став 2. овог закона

Порески обвезник

Члан 13.

Обвезник пореза на промет услуга је лице које изврши услугу из члана 12. овог закона.

Ако физичко лице, односно страно лице изврши услугу правном лицу или предузетнику, порески обвезник пореза на промет услуга је правно лице, односно предузетник.

Пореска основица

Члан 14.

Основица пореза на промет услуга је износ накнаде за извршену услугу, у коју није урачунат порез на промет услуга.

Приликом поправке производа, основица из става 1. овог члана умањује се за вредност резервних делова и материјала на које је плаћен порез на промет производа, ако је посебно исказана у фактури.

Члан 15.

Основица пореза на промет услуга је:

- 1) остварена разлика у цени - за услуге промета производа на велико;
- 2) провизија, односно накнада - за услуге увоза производа и остале спољнотрговинске услуге;
- 3) провизија, односно накнада - за услуге заступања правних или физичких лица, агенцијске, посредничке, заступничке, комисионе, банкарске, берзанске и услуге платног промета;
- 4) бруто премија осигурања умањена за износ техничке премије и доприноса за превентиву - за услуге осигурања и реосигурања;
- 5) вредност примљених уплата умањена за исплаћене добитке и за износ уплаћен у социјалне и хуманитарне сврхе - код игара на срећу;
- 6) износ накнаде - за извршене остале услуге.

Код игара на срећу, за сваку врсту игре утврђује се висина основице за обрачун пореза.

Пореска стопа

Члан 16.

Стопа пореза на промет услуга износи 20%.

Пореска ослобођења

Члан 17.

Порез на промет услуга не плаћа се на:

- 1) услуге извршене у иностранству и услуге извоза производа;
- 2) услуге из области здравства, науке, културе, образовања (основног, средњег, вишег и високог), социјалне заштите и спорта;
- 3) услуге које врше државни органи, органи територијалне аутономије и органи локалне самоуправе у остваривању јавне функције;
 - 3а) услуге давања у закуп пословног и другог простора, које врши физичко лице - грађанин који не обавља регистровану делатност;
 - 4) услуге које врше верске организације;
 - 5) камате, осим камата (редовне и затезне) за дате кредите и позајмице чија је висина, на дан закључивања уговора о кредиту или позајмици, већа од стопе раста цена на мало увећане за 0,5 процентних поена;
 - 6) услуге које се врше дипломатским и конзуларним представништвима, односно дипломатском особљу и конзуларним функционерима, под условом реципроцитета, о чијем испуњењу се прибавља потврда савезног органа надлежног за иностране послове;
 - 7) услуге извршене по основу уговора о донацији који Савезна Република Југославија, односно република - чланица закључује са међународном финансијском организацијом, као и по основу уговора који са међународном финансијском организацијом закључује трећа страна, у којем се Савезна Република Југославија, односно република - чланица појављује као гарант, а тим уговором није предвиђено да се од добијених средстава плаћају и трошкови пореза,
 - 8) услуге финансијског лизинга.

III. ОБРАЧУН И НАПЛАТА ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ

Настанак пореске обавезе

Члан 18.

Обавеза обрачунавања пореза на промет настаје у моменту када је извршен промет производа, односно услуга.

Сматра се да је промет производа, односно услуга извршен најранијим од следећих дана:

- 1) даном издавања фактуре (рачуна) о продаји производа или извршењу услуге, односно даном закључивања уговора о финансијском лизингу;
- 2) даном испоруке производа, односно даном извршења услуге;
- 3) даном наплате.

Сматра се да је промет производа односно услуга извршен и даном:

- 1) настанка обавезе плаћања царине и увозних дажбина;
- 2) испоруке производа који су дати без накнаде;
- 3) размене производа;
- 4) утврђивања мањка и расхода;
- 5) узимања производа за сопствену употребу;
- 6) испоруке производа (продаје производа продавници која врши промет производа на мало).

Обрачун пореза на промет

Члан 19.

Порески обвезник је дужан да обрачуна порез на промет.

Изузетно, порез на промет производа при увозу производа обрачунава надлежни царински орган, осим при увозу моторних возила и пловних објеката, који подлежу обавези годишње регистрације.

Порез на промет моторних возила и пловних објеката, који подлежу обавези годишње регистрације обрачунава порески орган према месту пребивалишта, односно седишта пореског обвезника.

Обрачун пореза на промет врши се полумесечно, тромесечно и годишње, ако овим законом није друкчије уређено.

Плаћање пореза на промет

Члан 20.

Обрачунати порез на промет обвезник плаћа периодично, као аконтацију, и коначно, по истеку године.

Аконтационо плаћање пореза на промет врши се полумесечно и тромесечно.

Аконтационо плаћање

Члан 21.

Код утврђивања аконтација за плаћање обрачуног пореза на промет, обрачун се може изразити и применом прерачунате пореске стопе, која се примењује на продајну цену, односно накнаду са урачунатим (укалкулисаним) порезом на промет.

Полумесечне аконтације

Члан 22.

Код полумесечног аконтационог плаћања, порески обвезник плаћа обрачунати порез на промет у року од пет дана по истеку првих 15 дана у месецу, односно у року од пет дана по истеку месеца, на вредност продатих производа, односно за услуге извршене у том периоду.

Порески обвезник који врши промет производа на мало утврђује и плаћа полумесечне аконтације пореза на промет на основу евиденције која се води по стопама пореза на промет за сваку продавницу и другу пословну јединицу или за све продавнице или друге пословне јединице, у року од пет дана по истеку првих 15 дана у месецу, односно у року од пет дана по истеку месеца на један од следећих начина:

1) у висини укалкулисаног пореза на промет - на све количине и врсте производа који су испоручени продавници или другој пословној јединици ради продаје крајњим потрошачима;

2) на основу података о продатим производима применом прерачунатих просечних пореских стопа које се утврђују месечно;

3) на основу података о продатим производима разврстаним по стопама пореза на промет.

Прерачунатим просечним пореским стопама из става 2. тачка 2) овог члана подразумевају се стопе утврђене из односа укупно укалкулисаног пореза на промет и укупног задужења продавнице, односно друге пословне јединице.

Порески обвезник из става 2. овог члана до 10. јануара текуће године писмено обавештава надлежни порески орган о начину обрачунавања и плаћања аконтација пореза на промет производа, а новоосновано предузеће у року од 10 дана од дана оснивања.

Начин обрачунавања и плаћања аконтације пореза на промет не може се мењати у току године, осим у случају статусне промене.

Члан 23.

Обвезник пореза на промет производа има право да од утврђене аконтације пореза на промет дуванских прерађевина, алкохолних пића и кафе у полумесечном периоду одбије порез на промет производа који му је обрачунат од стране претходног учесника у промету у истом периоду.

Члан 24.

Приликом уплате полумесечних аконтација, порески обвезник из чл. 22. и 23. овог закона не подноси обрачун тих аконтација надлежном пореском органу.

Посебни режими плаћања пореза на промет

Члан 25.

Обрачунати порез на промет при увозу производа из члана 19. став 2. овог закона обвезник је дужан да уплати у роковима предвиђеним за плаћање царине и других увозних дажбина.

Приликом куповине, продаје, увоза, давања у финансијски лизинг или давања без накнаде моторних возила и пловних објеката, који подлежу обавези годишње регистрације, као и у случају производа које физичко лице само изради, а који подлежу обавези годишње регистрације, порез на промет производа плаћа се у року од 10 дана од дана:

- издавања рачуна;
- плаћања царине и других увозних дажбина;
- закључивања уговора о финансијском лизингу;
- давања производа без накнаде;
- израде производа;
- утврђивања мањка, односно расхода.

Тромесечни обрачун и тромесечне аконтације

Члан 26.

Порески обвезник из чл. 22. и 23. овог закона саставља обрачун аконтације пореза на промет тромесечно, и то у року од 20 дана по истеку тромесечја и подноси га надлежном пореском органу.

Обрачун аконтација пореза на промет из става 1. овог члана саставља се кумулативно од 1. јануара до истека тромесечја за које се обрачун саставља.

Утврђена обавеза по тромесечном обрачуну аконтација која се односи на дуванске прерађевине, алкохолна пића и кафу умањује се за износ пореза на промет тих производа, обрачунат од стране претходног учесника у промету у периоду за који се саставља обрачун.

Порески обвезник уз обрачун тромесечне аконтације подноси и налог за уплату разлике пореза на промет, ако су уплаћене полумесечне аконтације мање од износа пореске обавезе утврђене тим обрачуном.

За више уплаћене износе, порески обвезник подноси захтев за повраћај или писмено извештава надлежни порески орган да ће за више уплаћени износ умањити следећу полумесечну аконтацију.

Годишњи обрачун и коначно плаћање пореза на промет

Члан 27.

Порески обвезник обрачунава порез на промет по истеку године.

Годишњи обрачун пореза на промет подноси се заједно са годишњим пореским билансом.

Утврђена годишња обавеза пореза на промет која се односи на дуванске прерађевине, алкохолна пића и кафу умањује се за износ пореза на промет тих производа, обрачунат од стране претходног учесника у промету у периоду од 1. јануара до 31. децембра године за коју се саставља годишњи обрачун.

У случају да су уплаћене аконтације мање од износа пореске обавезе утврђене годишњим обрачуном, порески обвезник уз тај обрачун подноси и налог за уплату разлике пореза на промет.

У случају да су уплаћене аконтације веће од износа пореске обавезе утврђене годишњим обрачуном, примениће се поступак из члана 26. став 5. овог закона.

Ако је порески обвезник који је у протеклој години плаћао аконтације пореза на промет по одредбама члана 22. став 2. тач. 2) и 3) овог закона одлучио да у наредној години плаћа аконтације пореза по одредбама тачке 1) тог става, дужан је да износ укалкулисаног пореза на промет, за робу која се затекла на залихама на дан 31. децембра протекле године у продавници или другој пословној јединици, уплати по подношењу годишњег обрачуна резултата пословања.

Ако је порески обвезник који је у протеклој години плаћао аконтације пореза на промет по одредби члана 22. став 2. тачка 1) овог закона одлучио да у наредној години плаћа аконтације пореза на промет по одредбама члана 22. став 2. тач. 2) и 3) овог закона, после истека рока за подношење годишњег обрачуна резултата пословања текуће године, може поднети захтев за повраћај износа укалкулисаног пореза на промет за производе који су се затекли на залихама на дан 31. децембра претходне године у продавници или другој пословној јединици, или га користити као аконтацију за текућу годину.

Члан 28.

Ради састављања годишњег обрачуна пореза на промет производа у промету на мало, порески обвезник врши попис залиха производа на дан 31. децембра године за коју се врши коначан обрачун.

Порески обвезник, који због обима пословања није у могућности да попис залиха производа изврши на дан 31. децембра, може попис залиха производа извршити у току месеца децембра текуће године, а најкасније до 15. јануара наредне године.

Порески обвезник, који врши попис залиха производа у току децембра месеца текуће године или од 1. до 15. јануара наредне године, дужан је да залихе производа утврђене пописом сведе на дан 31. децембра.

Утврђивање пореза на промет у поступку контроле

Члан 29.

-престао да важи –

Камата

Члан 30.

-престао да важи –

Принудна наплата

Члан 31.

- престао да важи -

Место плаћања пореза на промет

Члан 32.

Порез на промет производа и услуга плаћа се према месту у којем је промет, односно услуга извршена, ако овим законом није друкчије уређено.

Члан 33.

Порез на промет производа плаћа се:

1) према месту седишта правног лица, односно према месту седишта пословне јединице (продавнице, стоваришта, консигнационог складишта и др.) која је производе продала крајњем потрошачу;

2) при продаји производа преко представништава, изложбених или сајамских простора - према седишту представништва, изложбеног или сајамског простора, без обзира на то одакле се купцу испоручују и фактуришу производи;

3) при продаји производа путем проспеката или покретних продавница - према седишту пореског обвезника;

4) при продаји производа који врши предузетник - према седишту радње која је извршила промет; ако се производи продају на сајмовима, вашарима, издвојеним пословним просторијама и др., порез на промет плаћа се према месту одржавања сајма, вашара, месту пословне просторије, и др.;

5) при продаји нових и увозу моторних возила и пловних објеката, који подлежу обавези годишње регистрације - према седишту, односно пребивалишту купца.

Члан 34.

Порез на промет услуга плаћа се, и то за:

1) услуге које врше правна лица - према седишту правног лица; ако се промет врши преко пословне јединице, према седишту пословне јединице која је те услуге извршила;

2) услуге приређивања игара на срећу - према седишту правног лица, односно седишту пословне јединице правног лица приређивача игара на срећу;

3) услуге приређивања игара на срећу које врши предузетник - према седишту радње која врши приређивање игара на срећу;

4) услуге које врши предузетник - према седишту предузетника који је извршио услугу;

5) услуге закупа покретних ствари - према седишту, односно пребивалишту закупаодавца, а за услуге закупа непокретности - према месту у којем се налази непокретност.

IV. ИСКАЗИВАЊЕ И ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ И ДОСТАВЉАЊЕ ПОДАТАКА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Члан 35.

За производе који су ослобођени од плаћања пореза на промет производа, произвођач, односно увозник дужан је да се у фактури о продаји тих производа позове на одредбу којом је уведено пореско ослобођење производа.

Одредба става 1. овог члана односи се и на трговинска предузећа која врше промет производа на велико, кад такве производе продају трговинским предузећима и радњама који су за те производе обвезници пореза на промет производа.

Продавац на велико дуванских прерађевина, алкохолних пића и кафе у фактури исказује порез на промет производа који обрачунава купцу.

Ако обвезник из ст. 1. и 2. овог члана не унесе или нетачно унесе у фактуру податке, због чега у даљем промету порески обвезник не обрачуна односно

мање обрачуна и уплати порез на промет производа, разлика мање обрачунаог и плаћеног пореза на промет производа наплатиће се од произвођача, увозника или трговинског предузећа.

Пореско књиговодство правних лица

Члан 36.

Порески обвезник - правно лице дужан је да у свом књиговодству обезбеди податке о пореској основици и пореској стопи, на основу којих се утврђује и плаћа аконтација пореза на промет и саставља обрачун пореза на промет.

Аналитичко евидентирање пореских основица порески обвезник може обезбедити и ванкњиговодственом евиденцијом.

Порески обвезник из става 1. овог члана дужан је да води евиденцију о износу пореза на промет дуванских прерађевина, алкохолних пића и кафе, обрачунаог од стране претходног учесника у промету, чији подаци морају одговарати подацима из фактура и других докумената.

Произвођачи алкохола (етанола) и продавци алкохола (етанола) на велико дужни су да у свом књиговодству обезбеде податке о произведеним, односно продатим количинама алкохола (етанола) према намени за коју је продат. Купци алкохола (етанола) дужни су да воде посебну књигу о утрошку алкохола (етанола) набављеног без плаћања пореза на промет, односно алкохола (етанола) набављеног за потребе даље прераде или набављеног за даљу продају.

О коришћењу производа набављеног без плаћања пореза на промет, купац - правно лице је дужан да, поред књиге изјава из члана 5. став 3. овог закона, води евиденцију о набавци и утрошку производа набављених без плаћања пореза на промет по врсти, количини и вредности производа.

Порески обвезник из става 1. овог члана, чије је седиште ван територије Републике Србије, дужан је да за промет обављен преко пословне јединице (продавнице, стоваришта, представништва, консигнационог складишта и др.) на територији Републике Србије обезбеди у тој пословној јединици евиденцију о обрачунаом и доказ о плаћеном порезу на промет.

Обвезник пореза дужан је да води евиденцију о промету опреме и промету производа за сврхе из члана 3. овог закона, извршених купцима са територије Републике Црне Горе.

Пореско књиговодство предузетника

Члан 37.

Порески обвезник - предузетник дужан је да води књигу промета, осим ако није према закону којим се уређује порез на доходак грађана или другом закону дужан да води евиденцију о промету која у себи садржи податке о пореској основици на основу које се обрачунава и плаћа порез на промет.

Порески обвезник из става 1. овог члана, који обавља угоститељску и трговинску делатност, поред пословних књига из става 1. овог члана, води и књигу обрачуна пореза на промет, у којој исказује податке о пореским основицама и пореској стопи, на основу којих обрачунава и плаћа аконтације пореза на промет.

Обвезник пореза из става 1. овог члана дужан је да води евиденцију о износу пореза на промет дуванских прерађевина, алкохолних пића и кафе, обрачунатог од стране претходног учесника у промету, чији подаци морају одговарати подацима из фактура и других докумената.

Ако порески обвезник - предузетник набавља производе као репродукциони материјал без плаћања пореза на промет, дужан је да води, поред пословних књига из ст. 1. и 2. овог члана, и књигу набавке и употребе репродукционог материјала и књигу жиро рачуна.

Порески обвезник из става 1. овог члана, који производи и прерађује предмете од племенитих метала, поред пословних књига из става 1. овог члана, дужан је да води евиденцију о куповини племенитих метала, евиденцију о преради племенитих метала и евиденцију о производњи и продаји предмета од племенитих метала и да за сваку количину купљеног племенитог метала изда потврду продавцу.

Обвезник пореза дужан је да води евиденцију о промету опреме и промету производа за сврхе из члана 3. овог закона, извршеном купцима са територије Републике Црне Горе.

Издавање фактуре

Члан 38.

Порески обвезник - правно лице и предузетник за сваки појединачно остварени промет производа, односно за сваку појединачно извршену услугу дужан је да купцу производа, односно кориснику услуге изда рачун (фактуру) о врсти, количини и цени продатих производа, односно извршених услуга, а ако се промет евидентира преко регистар-касе, одговарајући исечак касене траке на којој је тај промет евидентиран.

Лица која врше промет производа на мало, односно промет услуга физичким лицима, дужна су да евидентирају сваки појединачни промет преко регистар касе са фискалном меморијом (у даљем тексту: фискална каса).

Обавеза издавања рачуна, односно регистровања промета преко фискалне касе односи се на свако физичко лице које код пореског обвезника продаје производе, односно врши услугу.

Обавеза из ст. 1. и 2. овог члана не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе и сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на лица којима је, услед специфичности делатности које обављају, онемогућено креирање апликативног програма у складу са техничким и функционалним карактеристикама фискалне касе.

Влада Републике Србије, на заједнички предлог министарства надлежног за послове финансија и министарства надлежног за послове трговине, туризма и услуга, утврдиће којим лицима је, у смислу става 4. овог члана, услед специфичности делатности које обављају, онемогућено креирање апликативног

програма у складу са техничким и функционалним карактеристикама фискалне касе.

Лица из ст. 1. и 2 овог члана, дужни су да за продате производе, односно извршене услуге купцу, односно кориснику услуге издају рачун (фактуру), односно одговарајући исечак касене траке, без обзира на то да ли је купац то посебно захтевао или не. Купац производа, односно корисник извршене услуге дужан је да такав порески докуменат сачува непосредно по изласку из радње или другог пословног објекта и покаже га, на захтев, органу надлежном за послове контроле.

Влада Републике Србије доноси ближе прописе о начину евидентирања промета преко фискалне касе и динамику увођења тих каса, с тим што се увођење фискалних каса мора завршити најкасније до 31. маја 2004. године.

Попис залиха у случају промене пореза

Члан 39.

Ако се порез на промет производа повећава, смањује или укида, обвезник је дужан да, на дан ступања на снагу прописа којим се повећава, смањује или укида тај порез, изврши попис затечених производа на залихама у продавницама и другим пословним јединицама за промет производа на мало и утврди нове продајне цене са повећаним, смањеним или укинутим порезом на промет производа.

V. ЗАСТАРЕЛОСТ

Члан 40.

- престао да важи -

VI. КОНТРОЛА ОБРАЧУНАВАЊА И ПЛАЋАЊА ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ

Члан 41.

- престао да важи -

VII. ПОВРАЋАЈ И РЕФАКЦИЈА ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ

Повраћај пореза

Члан 42.

Порески обвезник од кога је наплаћен порез на промет, а који није био дужан да плати, или који је платио порез на промет у већем износу од законом предвиђеног, има право на повраћај тако плаћеног пореза на промет.

Захтев за повраћај пореза на промет из става 1. овог члана порески обвезник може поднети само ако је купац, односно корисник услуге, који је кроз цену производа, односно накнаду платио тај порез на промет, затражио у писменој форми од обвезника повраћај, у којем случају се врши повраћај пореза на промет купцу, односно кориснику услуге.

Изузетно, порески обвезник који је из својих средстава уплатио порез на промет који није био дужан да плати или га је платио у износу већем од законом предвиђеног, може поднети у своје име и за свој рачун захтев за повраћај тако плаћеног пореза на промет.

Ако су од пореског обвезника из става 1. овог члана наплаћени камата, трошкови принудне наплате или новчана казна, припада му право на повраћај тих давања.

Захтев за повраћај пореза на промет, камате, трошкова принудне наплате и новчане казне из ст. 2-4. овог члана, уз приложене доказе о плаћеном порезу на промет и другим давањима и писмени захтев купца, порески обвезник подноси пореском органу код којег се води као обвезник.

У случају из става 2. овог члана, порески обвезник је дужан да у року од осам дана од дана када му је извршен повраћај пореза на промет достави надлежном пореском органу доказ да је та средства пренео на купца.

Право на камату

Члан 43.

- престао да важи -

Рефакција пореза на промет

Члан 44.

Обвезник пореза на промет производа из члана 8. став 3. овог закона, који је извршио извоз дуванских прерађевина, алкохолних пића и кафе, има право на рефакцију пореза на промет производа плаћеног при набавци тих производа.

Члан 45.

Рефакцију пореза на промет из члана 44. овог закона порески обвезник остварује на основу писменог захтева, уз доказ о плаћеном порезу на промет производа и доказ да су производи извезени.

Захтев за рефакцију пореза на промет подноси се надлежном пореском органу.

Захтев за рефакцију застарева у року из члана 40. овог закона.

VIII. ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА НА ПРОМЕТ У ПАУШАЛНОМ ИЗНОСУ И У ВИДУ ДОПЛАТНЕ МАРКЕ

Паушални порез на промет услуга

Члан 46.

Порез на промет услуга од приређивања игара на срећу помоћу аутомата, или других механичких апарата или уређаја порески обвезник плаћа у месечном паушалном износу по аутомату, апарату или уређају.

Обвезник који порез на доходак грађана на приходе од самосталне делатности плаћа према паушално утврђеном приходу, плаћа порез на промет услуга у годишњем паушалном износу.

Порез на промет из ст. 1. и 2. овог члана утврђује надлежни порески орган према критеријумима и на начин који су законом којим се уређује порез на доходак грађана прописани за паушално опорезивање.

Утврђени порез на промет из ст. 1. и 2. овог члана плаћа се у роковима и на начин прописан за плаћање пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности.

Ослобођење за обвезника пореза на приходе од самосталне делатности - паушалца

Члан 47.

Обвезник који порез на доходак грађана на приходе од самосталне трговинске и угоститељске делатности плаћа према паушално утврђеном приходу, набавља производе са зарачунатим порезом на промет производа, а у даљем промету са крајњим потрошачима није обвезник пореза на промет производа.

Обвезник из става 1. овог члана дужан је да обезбеди доказ (рачун добављача) да је порез на промет производа обрачунат при набавци тих производа.

Ако обвезник из става 1. овог члана не обезбеди доказ да је порез на промет производа обрачунат при набавци, дужан је да сам обрачуна тај порез.

Ако порески обвезник из става 1. овог члана, који је у протеклој години порез на доходак грађана на приходе од самосталне угоститељске и трговинске делатности плаћао према стварно оствареном приходу, у наредној години порез на доходак грађана плаћа према паушално утврђеном приходу, дужан је да износ укалкулисаног пореза на промет, за производе који су се затекли на залихама 31. децембра протекле године, уплати по подношењу пореског биланса.

Ако је пореском обвезнику из става 1. овог члана у наредној години, односно у другој половини текуће године престало право на паушално опорезивање, дужан је да за производе који су се затекли на залихама на дан 31. децембра протекле године, односно на дан 30. јуна текуће године, утврди продајне цене са урачунатим порезом на промет производа применом прописане стопе на прописану основицу.

Обвезник из става 5. овог члана може умањити аконтације пореза на промет производа у наредној години за износ пореза на промет производа садржан у затеченим залихама производа на дан 31. децембра протекле године, односно 30. јуна текуће године.

Члан 48.

Одредбе чл. 18, 21. став 1, чл. 22. до 27, чл. 35, 36. ст. 2. до 4. и чл. 39. овог закона не односе се на обвезнике из члана 46. ст. 1. и 2. и члана 47. став 1. овог

закона.

Доплатна поштанска марка

Члан 49.

Порез на промет услуга на поштанске пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, осим на пошиљке новина и часописа, може се увести у виду доплатне поштанске марке, у складу са посебним прописом који доноси Влада Републике Србије, и то највише до 50% од износа номиналне вредности поштанске марке за писма тежине до 20 грама.

Средства од пореза на промет услуга, наплаћена у виду доплатне поштанске марке, уплаћују се на уплатни рачун Републике и користе се у складу са прописом из става 1. овог члана.

Члан 50.

Ближе прописе о начину обрачунавања и плаћања пореза на промет, као и о садржини и начину вођења евиденције, доноси министар финансија и економије.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 51.

Новчаном казном од 2.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако набављене производе који представљају материјал за репродукцију употреби за друге сврхе (члан 3);
- 2) ако, приликом набавке производа, да продавцу нетачне податке ради избегавања плаћања пореза (члан 4);
- 3) ако не води књигу датих изјава (члан 5. став 3);
- 4) ако поступи супротно одредби члана 11. став 5. овог закона;
- 5) ако не утврђује основицу посебно за сваку врсту игара на срећу (члан 15. став 2);
- 6) ако обрачунати порез на промет не уплати или не уплати у прописаном року (чл. 18, 19, 20, 21, 22, 23. и 25);
- 7) ако не обавести надлежан орган о одабраном начину плаћања пореза на промет (члан 22. став 2);
- 8) ако не поднесе или не поднесе благовремено обрачун пореза на промет (чл. 26. и 27);
- 9) ако у фактуру о продаји производа не унесе прописане податке или унесе нетачне податке (члан 35);
- 10) ако не обезбеди податке о пореским основицама и пореској стопи (члан 36. ст. 1. и 2);
- 11) ако не води или води нетачно, неуредно или неажурно евиденције прописане овим законом (чл. 36. ст. 3, 4, 5, 6. и 7);
- 12) ако не изда купцу рачун или исечак касене траке приликом продаје производа или вршења услуга (члан 38);
- 13) ако код промене пореских стопа не изврши попис залиха производа или ако у нове цене не укалкулише повећани, односно смањени порез на промет (члан 39);

14) ако омета овлашћено лице приликом вршења контроле обрачуна и плаћања пореза на промет (члан 41);

15) ако није доставио надлежном пореском органу доказ да је средства по основу повраћаја пореза на промет пренео на купца (члан 42. став 6);

16) ако у року не уплати паушални порез на промет услуга (члан 46. став 1);

17) ако новчана средства пореза на промет услуга наплаћена у виду доплатне марке не уплати на прописан рачун (члан 49).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100 до 10.000 динара.

Члан 52.

Новчаном казном у висини од двоструког до десетоструког износа необрачунатог пореза на промет, а најмање у висини од 25.000 динара, казниће се за прекршај порески обвезник - правно лице ако не обрачуна или обрачуна нетачно порез на промет (чл. 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25. и 46. став 1).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100 до 10.000 динара.

Члан 53.

Новчаном казном од 1.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај физичко лице - предузетник:

1) ако набављене производе који представљају материјал за репродукцију употреби за друге сврхе (члан 3);

2) ако, приликом набавке производа да продавцу нетачне податке ради избегавања пореза (члан 4);

3) ако не води књигу датих изјава (члан 5. став 3);

4) ако поступи супротно одредби члана 11. став 5. овог закона;

5) ако не утврђује основице посебно за сваку врсту игара на срећу (члан 15. став 2);

6) ако обрачунати порез на промет не уплати у прописаном року (чл. 18, 19, 20, 21, 22, 23. и 25);

7) ако не поднесе или неблаговремено поднесе обрачун пореза на промет (чл. 26. и 27);

8) ако у фактури о продаји производа не унесе прописане податке или унесе нетачне податке (члан 35);

9) ако не води књигу промета и књигу обрачуна пореза на промет производа, односно друге пореске евиденције прописане овим законом или их води неажурно и нетачно (члан 37);

10) ако не изда купцу рачун или исечак касене траке приликом продаје производа или при вршењу услуга (члан 38);

11) ако при промени пореских стопа не изврши попис производа на залихама или ако у нове цене не укалкулише повећани, односно смањени порез на промет (члан 39);

12) ако омета овлашћено лице приликом вршења контроле обрачуна или плаћања пореза на промет (члан 41);

13) ако није доставио надлежном пореском органу доказ да је средства по основу повраћаја пореза на промет пренео на купца (члан 42. став б);

14) ако у року не уплати паушални порез на промет услуга (члан 46. ст. 1. и 2);

15) ако не обезбеди доказ да је порез на промет производа обрачунат при набавци производа (члан 47. став 3).

Члан 54.

Новчаном казном у висини од двоструког до десетоструког износа необрачунатог пореза на промет, а најмање у висини од 15.000 динара, казниће се за прекршај порески обвезник - предузетник ако не обрачуна или обрачуна нетачно порез на промет (чл. 18, 20, 21, 22, 23, 25. и 46. ст. 1. и 2).

Члан 54а.

Новчаном казном од 1.000 динара казниће се за прекршај физичко лице - купац производа, односно корисник услуге, који непосредно по изласку из радње или другог пословног објекта не поседује рачун, односно исечак касене траке(члан38.ставб).

Члан 55.

- престао да важи-

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 56.

Обвезник пореза на промет дужан је да на дан почетка примене овог закона изврши попис затечених залиха производа у продавницама и другим пословним јединицама где се врши промет производа на мало и да у продајне цене затечених залиха укалкулише (обрачуна) порез на промет производа по новим стопама.

Обвезник - држалац слободне царинске продавнице дужан је да на дан почетка примене овог закона изврши попис затечених залиха производа у тим продавницама.

Обвезник из става 2. овог члана дужан је да у продајне цене затечених производа на залихама, које није вратио иностраном добављачу, у складу са царинским прописима, укалкулише (обрачуна) порез на промет производа.

Обрачунати порез на промет производа из става 3. овог члана уплаћује се у року од 60 дана од дана почетка примене овог закона.

Члан 57.

Продавац цемента, бетонског гвожђа и свих врста блокова, цигли и црепа може да за износ пореза на промет који му је, до дана почетка примене овог закона, обрачунао претходни учесник у промету тих производа, умањи наредне аконтације пореза на промет производа.

Члан 58.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о акцизама и порезу на промет ("Службени гласник РС", бр. 43/94, 53/95, 24/96, 55/96, 1/97, 60/97, 42/98, 33/99, 48/99, 54/99 и 25/00), у делу којим се уређује порез на промет, осим одредбе члана 40. тачка 9), која престаје да важи 31. децембра 2001. године.

До доношења прописа по одредбама овог закона, примењиваће се прописи донети на основу Закона из става 1. овог члана.

Члан 59.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се од 1. априла 2001. године.

ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ПРОМЕТ («Службени гласник РС», број 73/2001), КОЈЕ НИСУ УШЛЕ У ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ ЗАКОНА

Члан 3.

Порез на промет производа, односно порез на промет услуга у 2002. и 2003. години, не плаћа се на:

1) свеже, односно смрзнуто воће и поврће, свеже, односно смрзнуто месо и рибу, и свежа јаја;

2) лекове који су наведени у листи лекова који се прописују и издају на терет средстава за здравствено осигурање, у складу са прописима о здравственом осигурању, материјал за дијализу, крв и крвне продукте, ортотичка и протетичка средства, као и медицинска средства - производе који се хируршки уграђују у организам;

3) огревно дрво;

4) комуналне услуге.

Ближе прописе шта се у смислу овог закона сматра ортотичким и протетичким средствима и медицинским средствима - производима који се хируршки уграђују у организам, доноси министар надлежан за послове здравства, по прибављеном мишљењу министра надлежног за послове финансија и економије.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се од 1. јануара 2001. године.

#